

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A fénykép a bűnügyi nyomozás szolgálatában.

Irtta: Horváth István dr. ny. járásbíró.

Korunkban a bűnügyi nyomozás a modern technika és tudomány minden vívmányát kénytelen igénybe venni, mert csak ily fegyverzettel ellátva képes sikeresen szembeállni a társadalommal állandóan hadi lábbon álló gonosztevők napról-napra szaporodó és egyre agresszívebben fellépő hadával.

A nyomozás, mely evszázadokkal ezelőtt még tisztán a nyomozó közegek egyéni ügyességére volt bízva, ma már terebélyes tudománygá fejlődött, melynek számos segédeszköze és segédtudománya van, bűnügyi nyilvántartás, daktyloszkopia, bűnügyi lélektan mind a nyomozás céljait szolgálják. De talán egyik segédeszköznek sem köszönhet nagyobb eredményeket, s egy sem nélkülözhetlenebb, mint a fényképezés!

A fénykép — mely maga is csak 40—50 éves multra tekinthet vissza — ma már a nyomozás egy elengedhetetlen segédeszköze, mely számos bűntény kiderítésénél, tettesek kinyomozásánál megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz és ma még beláthatatlan, hogy még milyen újabb célokra lesz felhasználható a bűnügyi nyomozás érdekében.

A fénykép ma már annyira demokratizálódott, hogy a legszerűebb falusi viskótól a fejedelmi palotákig találkozzunk vele; az élet számos oly viszonyaiban pedig ahol a személyazonosság megállapítása bir fontossággal, nélkülözhetetlen szerep jutott neki, pl. utlevelek, vasutizigazolványok, ügyvédi és detektív igazolványok stb.

A bűnügy terén pedig éppen megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz ma már a fénykép.

Utalok csupán a gonosztevők arckép-gyűjteményére, mely ma már minden nagyobb város rendőrségénél megtalálható s a büntetettek személyazonosságának megállapításául szolgál a daktyloskopiával (ujjlenyomat) kapcsolatban.

Csak futólagos pillantást vessünk a nyomozás egyes fázisaira s a bűntények különböző eseteire s azonnal tisztába jövünk a fényképezés nagy kriminológiai jelentőségével.

Általában előtérbe nyomul a fénykép fontossága oly esetekben, midőn oly cselekményeket, oly jeleneteket kell megörökítenünk, melyek megrögzítése a bűnügy kiderítésére fontos s amelyek természetben változásnak vannak alávetve, továbbá, ha oly jelenségek vannak, melyek most esetleg ki nem magyarázhatók, de később nyugodtabb szemlélés mellett vagy más szakavatottabb egyén kutató vizsgálata mellett megmagyarázhatókká válnak. Úgyszintén, ha nagy tömegjelenetről van szó, melynél az egyes részletek helyzete, az összbenyomás és a tárgyak aránya bir fontossággal.

A gyakorlati nyomozás terén végtelen nagy az ily esetek száma, melyeket néhány gyakorlati esettel akarok megvilágítani.

Elengedhetetlen a fényképezés pl. akkor, midőn egy ismeretlen hulla találtatik, melynek személyazonosságát talán csak e révén lehet majd megállapítani. Vagy pedig mikor egy meggyilkolt egyén hullájának fekvéséből, helyzetéből lehet fontos következtetéseket vonni: mer az néha döntő bizonyítékot szolgáltathat arra nézve hogy tényleg bűntény, vagy esetleg öngyilkosság, vagy véletlen baleset forog-e fenn? Konkrét példából könnyen érthetővé válik ennek az eshetőségnek a lehetősége! Pl. Valakit felakasztva találnak, de a hulla helyzete olyan, hogy az önakasztás nagyon is kétségesnek látszik. Erre nézve egy érdekes esetet olvastam egy idevágó szak-könyvben. Egy magával tehetetlen, beteg öreg embert a függőlámpa horogján találtak felakasztva, a megejtett nyomozás során az elhalt két cselédje úgy adta elő a dolgot, hogy a gazdájuk a betegsége miatt lett öngyilkossá; a rendőri bizottság az esetet gyanusnak találta és az egész helyzetet lefényképezte. A további kutatások meghozták a helyzet megoldását. Ugyanis a hulla 3—4 lábnyira a padlótól lógott a levegőben; szék a hulla közelében nem volt, mert a szobában talált székek mind a rendes helyükön az íróasztal, az ágy mellett, távol a hullától voltak, megmagyarázhatlan volt tehát, miként tudta az elhalt a hurkot önmaga a nyakába tenni. Ez a megoldhatlan rejtély adta kezébe a nyomozó csendőrőrmesternek a nyomozás irányának fonalát. A két cselédet erősen vallatásra fogta s ők végre is bevallották, hogy ők mindaketten eltávoztak hazulról

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

s hazatérve a már régen beteg gazdájukat az ágyban halva találták. Félve, hogy netán kellemetlenség származhatik reájuk abból, hogy gondozatlanul hagyták a beteget, a halottat felakasztották, de arra már nem terjedt ki a figyelmük, hogy széket is tettek volna a hulla mellé.

Fontossággal bír továbbá a hulla egész színhelyének fényképfelvétele, midőn abból következtetések vonhatók arra nézve, hogy dulakodás előzte meg a halálhozó sérülést, különösen oly esetekben, midőn a vádolt védekezése és jogos védelem szempontjából olyan előadásokat tesz, melyek esetleg a hulla és környezete, szóval az egész helyszini képpel megdönthetőknek látszanak; pl. ha a fényképfelvételből megállapítható, hogy a meggyilkoltat meglepetésszerűen, esetleg álmában ölték meg. Elengedhetlen továbbá a hullán vagy a sebesültön található sebek lefényképezése is, mert azok milyenségéből a használt ölö eszköz minéműségére lehet következtetést vonni. Nem szabad elmulasztani a lábnyomok és ujjlenyomatok lefényképezését sem, különösen, amikor ezek a nyomok az elmosódás vagy elenyésztés veszélyének vannak kitéve, pl. ha a lábnyomok egy sűrűn használt forgalmi uton taláthatnak. Ily esetben, ha éjjel történt a gyilkosság — a fényképfelvétel azonnal mágneziumfény mellett eszközözendő.

Elengedhetlenül szükséges a nyomozás során valamely bűntény, pl. gyilkosság, gyújtogatás, gyermekkítétel, robbantás vagy gondatlanságból okozott baleset pl. épületösszeomlás, vasuti összeütközés, bányarobbanás, hidbeomlás, gyári szerencsétlenség, kazánrobbanás stb. színhelyének a felvétele főleg akkor, mikor a helyzet képét egy oly távollévő tanúnak, szakértőnek vagy tettestársnak, felbujtónak kell felmutatni, aki abból az eset lefolyására vagy egyes ténykörülményekre nézve felvilágosítást, magyarázatot nyújthat, ami a fényképfelvétel elmulasztása esetén teljesen lehetetlen volna. A tanu vagy szakértő sok esetben csak pontos terepfelvétel mellett vagy a helyszinén tehet vallomást vagy adhat véleményét, ami pedig lehetetlen, ha a tanu távoli helyre költözött vagy súlyos betegség miatt van a helyszini megjelenésben akadályozva. Ily esetben a fényképfelvétel megbecsülhetlen értékkel bír és teljesen pótolja a helyszini megjelenést.

Az annak idején és helyén felvett fénykép már nem egy bűntény leleplezéséhez szolgáltatta az Ariadne-fonalat, amely különben örök homályban maradt volna. Így nevezetesen bizonyítékot szolgáltat a fénykép oly sérülések, karczolások, fojtogatási nyomok, bűnjelek, vérnyomok megállapítása és megrögzítése által, melyek szabad szemmel nem észlelhetők és csak a fényképező gép által válnak szemünkre nézve érzékelhetővé. Így,

hogy csak a legszokottabb eseteket említsem, gyilkosság esetén a tettes ruháján, a padlón, lepedőn, falon esett, s általa gondosan kimosott vérfoltok, melyek szabad szemmel észre nem vehetők, — a fényképezés útján mégis láthatóvá válnak.

Egy évekkkel ezelőtt történt sötét bűntényen akarom illusztrálni a fotografálás megbecsülhetlen nyomozási értékét.

Németországban a múlt század 90-es éveiben egy faluban nagy tűzvész elhamvasztotta a legvagyonosabb földmives gazda házat, melyben kivüle csak egy öreg cselédje lakott. Mindkettő a romok közül halva s részben megszenesedve került elő. Első látszatra a rendőri szemle-bizottságnak az a benyomása volt, hogy gondatlanságból, talán szalma közt, padláson elejtett gyufától eredhetett a tűz s veszett oda a gazda cselédestől, megfulladva a sűrű füstgomolyban. Óvatosságból mégis fényképfelvételt készítettek a leégett házról, s a szoba belsejéről, a hulla feltalálásának színhelyéről s miután az egyik ablak nyitva találatott — ami tél idején indoklatlannak látszott — azt is lefényképezték. Különösen gyanut ébresztő volt a hulla fekvése, mely arra mutatott, hogy a lefekvés előtt közvetlenül érthette a halál, mert levetkőzve, alsóruhában s papucsban találatott, közvetlen az ágy közelében. Ez a helyzet pedig annál érthetlenebb volt, mert az ágy, a benne volt ágyneművel együtt majdnem teljesen elhamvadt, amiből azt lehetett következtetni, hogy a tűz onnan terjedt tovább, mert a többi butor a tüztől kevésbé volt megrongálódva! Az ablakdeszkán és párkányon ujjlenyomatok találatok, melyeket nagyitva vettek fel. Az ujjlenyomat fényképe azt mutatta, hogy az illetőnek a jobb mutató ujjja hiányzott. A legrutináltabb detektívek vezették a nyomozást de, eredménytelenül, mert semmi nyomot sem találtak, mely a gyilkosság tetteséhez vezetett volna, s főleg azért maradt meddő a tettes utáni hajsza, mert semmi támpont sem volt arra nézve, hogy a gyilkosságot mily érdekből vagy mi okon követték volna el. Az elhaltnak nem volt irigye, sem haragosa az egész környéken, rablógyilkosság sem forgott fenn, mert értékei megvoltak, hozzátartozója is csak két unokatestvére volt, kik azonban már évekkkel ezelőtt kivándoroltak Amerikába s így a hagyatékra a kincstár tette rá a kezét. Pedig a már kifejtetteken kívül még egy körülmény tette szinte bizonyossá, hogy nem a tüzből eredt széngáz okozta halálát, hanem hogy gyilkosságnak esett áldozatul: t. i. a hullából vett vérnek spektroskopikus vizsgálata. Ugyanis tudvalevő orvostudományi tény, hogy szénoxid (széngáz) okozta halál esetén a vér bizonyos elváltozást mutat; az így megejtett spektroszkopia pedig, a fennforgó esetben megállapította,

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és hurokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. ••• Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítatott 1847-ben.

Milyen állapotban került Görz az olaszok kezére. — 1. Kórház, melyet az olaszok összelöttek, bár vörös kereszttel volt jelölve. 2. Összelöött ház.

hogy nem széngázmérgezés a halál oka. Ebből kétségtelemné vált, hogy a halál már a tüzet megelőzőleg következett be!...

A pár évig lappangva maradó rejtély azonban végre is megoldódott! A két unokatestvér jelentkezett az örökségért! A beismerő vallomást nem volt nehéz belőlük kihozni, annál kevésbbé, mert az ujjlenyomatokról készült fényképfelvétel megdönthetlen bizonyítékot képezett, tekintetbe véve azt, hogy az egyik unokatestvér ujján a jobb mutatóujj tényleg hiányzott. A fénykép tehát fényesen bevált mint döntő, megczáfolhatatlan bizonyíték. Ez csak egy eset a száz közül, amikor a bűnösök leleplezéséhez a vezérfonalat és egyuttal a corpus delictit (annyi mint «bűnjeles bizonyíték») a fénykép adja a nyomozó hatóságok kezébe!

Hogy a fényképező gép mily érzékeny a szabad szemmel nem is észlelhető jelenségek iránt, mutatja ez az eset. Egy nő fényképén az arcán apró barna foltok mutatkoztak, holott az arczon a legkisebb szépség-hiba sem volt észlelhető. A fényképész saját illetve gépje hibájának tulajdonította ezt; azonban nagy volt a csodálkozása midőn néhány nap múlva hirül hozták neki, hogy a fényképezett nő himlőben megbetegedett. Nyilvánvaló, hogy a fényképező gép a lappangó himlő foltokat vetítette a lemezre s ezért volt az arcz foltos.

A bűnjelként a tettesnél talált hajfürt vagy a tettes részéről a tett színhelyén visszahagyott haj vagy bajuszszálak már nem egy esetben váltak ominózus döntő bizonyítékokká a gyilkosra nézve. Néha a hajszálak azonossága iránt emel kifogást a vádlott vagy védője, ilyenkor döntő súlylyal bír az azonosság megállapítása. Ily eset forgott fenn egy Németországban néhány évtizeddel ezelőtt Bochumban történt kéjgyilkosságnál, ahol a fénykép segítségével állapították meg annak a néhány hajfürtnek a gyilkos hajával való azonosságát, amelyet a legyilkolt nő a férfi fejről kitépett. A hajvizsgálatról fényképfelvételeket készítettek s ezeket a tárgyaláson maga a bíróság tette közvetlen megfigyelés tárgyává!

Egy érdekes esetet olvastam Hans Gross, a nemrég elhunyt híres kriminalista könyvében, ahol a fénykép képezte az egyetlen bizonyítékot, melynek alapján a tagadásban lévő vádlottakat elítélték. Ugyanis a mult században Croy herczeg lakodalma alkalmával Brüsszelben nagy népesödület és általános utczai verekedés keletkezett, de a vérengzés tettesei a bűnösséget sehogysikerült reabizonyítani, mert a főczinkosok azt vitták, hogy őket csak a néparadat sodorta magával, de tagadták, hogy a tettegességben bármi részük lett volna. Kinyomozták azonban azt a fényképészt, aki az utczai csődületről pillanatfelvételt készített. A fényképen lévő

ezernyi néptömeg egyes szereplői azonban oly parányi nagyságuk voltak, hogy az arczvonások természetesen felismerhetők nem voltak; ezért tehát nagyított képet vettek róla, melyben a vádlottak arczvonásai teljes hűséggel voltak felismerhetők, és a fénykép oly kompromittáló helyzetben (ütésre emelt, bottal felfegyverzett kézzel, kiáltásra tátott szájjal stb.) tüntette fel őket, hogy ezzel a megdönthetlen bizonyítékkal szemben további tagadásuk már mit sem használt volna.

Bizonyítékot nyujt továbbá a fénykép még sokszor oly esetekben is, mikor pl. csecsemők véletlen megfuladását vitatják pl. vánkos által stb. holott a gyermekhulláról felvett fénykép a nyakon való apró és szabadszemmel nem észlelhető körömnnyomokat, fojtogatási kísérleteket, csekély karczolásokat, horzsolásokat tüntet fel, melyek erőszakos halálra, bűntényre engednek következtetést. Ezek a jelenségek, összevettve a nyomozás egyéb adataival sokszor a büntett leleplezésére vezetnek!

Megbecsülhetlen előnnyel jár továbbá a fényképezés a magán- és közokirathamisításoknál, ahol a bizonyítás lényegileg a körül forog, hogy az okiraton pl. nyugtatóványon, váltón, kötelezvényen vagy végrendeleten olvasható névaláírás tényleg attól az egyéntől ered-e, akinek nevét feltünteti, vagy pedig hamisítva van-e az illető névaláírása; továbbá, hogy a nyugtán, váltón, kötelezvényen, csekken, utalványon stb. feltüntetett összeg vagy lejárat kiemelt nem lett-e korrigálva, meghamisítva?

Tehát főleg aláírás- és számhamisítások körül dől el a bűnügy kérdése.

A javítás főleg két módon történik: ugyanis vagy kivakarják a régi számot s helyébe másikat irnak; vagy pedig valakinek, pl. a végrendelezőnek, vagy a váltókötelezettnek, pl. elfogadónak nevét idegen kéz igyekszik lehető hűséggel utánozni, más szóval meghamisítani!

Mindkét esetben a fényképező gép pótolhatlan előnyöket nyujt a hamisítás felderítésére!

Ugyanis ott, hol vakarás történik az okmányon a papiros vékonyodik, s ha ez még oly ügyesen történt is, a fényképen az illető hely megállapítható, mert a papír más színűvé lesz s így a hamisítás feltétlen megállapítható. A fényképen továbbá a kivakart szavak is olvashatókká válnak!

Ahol pedig — bár vakarás nélkül — de javítás történt a számokon, pl. egy nullát toldottak a szám végéhez, vagy a szám elején egy számjegyet irtak hozzá, vagy ahol névaláírás, hamisítás történt: ott a fényképen előfog tűnni az eltérés, mely a hamisító által használt tintának elütő színéből illetve a többi íráshoz képest különböző vegyi összetételéből származik. Ezek az elté-

HEGEUD

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

Milyen állapotban került Görz az olaszok kezére. — 3. A Piassetta templom belseje. — 4. Gránátok nyomai a Castello falán. — 5. Egy kastély előcsarnoka.

rések a legtöbb esetben szemünknek fel nem ötlenek: a fényképező lemezen azonban a hajszálnyi finom árnyalatok, eltérések is erősen kidomborodnak. De ezenfelül a névalírás hamisítása már a kézírás egyes vonalainak — a hajszálvonások, vastag vonások, kezdővonások stb. eltérő voltából is feltétlen biztonsággal megállapítható, ami a fényképen hatványozott erővel lép előtérbe, oly esetekben is, mikor az utánczás nagyon ügyesen történt, és az írás hamisított mivolta nem szembetűnő! Ezek az előnyei a fényképnek még nagyobb jelentőséget nyernek az okirathamisítások eseteiben, ha figyelembe vesszük azt a sajnos tapasztalati tényt, hogy az írásszakértők véleménye bizony sokszor nagyon ingadozó és megbízhatatlan. Pedig néha egy-egy milliós örökségi per sorsa ezen fordul meg, hogy a végrendelező aláírása valódi-e vagy hamisított, s a váltóhamisító elítélése is esetleg a fénykép szolgáltatása bizonyítékon mulik. Számos eset fordul elő, mikor valamely írásnak lenyomódása a borítékon («unterlágom») bir bizonyító perdöntő jelentőséggel; így pl. a következő valóban megtörtént esetről: a hitelező nyugtát állított ki a lefizetett tartozásról, de az elveszett az adósnál s a rosszhiszemű hitelező újból kéri a fizetést, a nyugta halvány, szemmel ki nem betűzhető lenyomata rajta maradt a boríték itatós papírján. Az adós — a hitelezője cselédje útján megszerezte ezt a papírborítékot, melyről nagyított fényképet készítettek s ily közvetett uton a szegény adósnak sikerült a másodszeri fizetés alól menekülni, a hitelező ellenben, ki megesküdött, hogy nem kapta meg a követelést, hamis esküért börtönbüntetést kapott.

Nagy hasznát vehetjük a fényképnek még a bélyegcsonkítás esetén, midőn ugyanis arról van szó, hogy fel volt-e bélyegezve valamely okirat vagy sem. A fotográf-gép ugyanis kétségtelenül megállapítja a lenyalt bélyeg helyét, ha a bélyeg levétele még oly ügyesen, szabad szemmel észrevétlenül történik is.

Nagyjából ezek az esetek volnának azok, melyekben a bűnügyi nyomozás hasznát veheti a fotográfkészüléknek. A fényképnek ez a nagy gyakorlati jelentősége, a bűnügyi nyomozás terén felette célszerűvé és indokolttá tenné, hogy a csendőrségnek minden nagyobb örse ity készülékekkel felszereltessek és rendszeres tanfolyam nyitatták a csendőrségi altisztek számára, ahol annak szakszerű kezelését elsajátíthatnák. Ez határozottan a haladás és a nyomozás érdekében követelménye volna s a költség a tömeges beszerzés árait véve figyelembe a nagy célhoz képest aránylag nagyon is mérsékelt volna! Németország nagy városaiban a rendőrségnek gyilkosságot nyomozó kirendeltségei már rendszeresen összeállított bő felszereléssel szállnak ki, amelyben többek közt benne foglalatik: két hibátlan fényképező készü-

lék (arra az eshetőségre számítva, ha az egyik bármi okból felmondaná a szolgálatot) néhány összerakható szék és egy asztalka a kiszálló bizottság részére, hogy a gyilkosság színhelyén található székeket ne kelljen igénybe venni ezzel esetleges nyomokat eltörölni; apró csiptetők, a netán található parányi bűnjelek (hajszálak, apró bőrczafatok, körömdarabok s effélék) felszedésére; apró üvegcsék, amelyekbe ezek az apró tárgyak légmentesen elzárhatók, csipeszek arra a célra, hogy az áldozat sebében netán mutatkozó idegen tárgyak, beletört késhegy, csontszilánkok, ruhafoszlányok stb. kivehetők s megőrizhetők legyenek; két erős világítási acetylén lámpa, hogy annak fénye mellett a gyilkosság színhelyét képező lakás legrejtettebb zuga is átkutatható legyen; továbbá elegendő gipsz, hogy annak segítségével az észlelhető lábnyomok kimintázhatók legyenek stb. stb. A kéz- és lábnyomokat ezenkívül fényképileg is megörögzíteni szokta a berlini rendőrség.

Megjegyzendő, hogy a berlini rendőrség óvatossága és előregondolása oly messzire terjed, hogy a most elősorolt felszerelés minden egyes gyilkossági esethez teljesen ujjal pótoltatik. Nagyon megszivleendő eljárás ez valóban, és ezért a háború utáni közel jövőben a felettes felügyeleti hatóságok gondoskodásának mulhatlan ki kellene terjeszkednie arra is, hogy derék kötelességtudó csendőrségünk a bűnügyi nyomozások minél sikeresebb volta érdekében lehetőleg felszereltessek a fentebb ismertetett segédeszközökkel, melyeket a külföldi rendőri nyomozó hatóságok eljárásuk körében már évtizedek óta oly eredményesen hasznosítanak! Mert a közel jövőben a bűnügyi nyomozás körül a fényképnek még fokozottabb, szinte domináló szerepe lesz és nem fog lebonyolódni nevezetesebb bűneset anélkül, hogy aktái közt a fontosabb momentumok fényképes illusztrációjára ne akadnánk.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Ellenségeink kegyetlensége.

Közös külügyminiszteriumunk újabb vörös-könyvet adott ki, mely hitelesen felsorolja azokat a sérelmeket, a melyeket a monarchiával hadatviselő államok ejtettek a nemzetközi jogon. A gyűjteménybe a megtörtént esetek nagy számából csupán a hivatalosan és kétségkívül megállapítottakat vették fel. Ezrekre megy azoknak a magyar és osztrák állampolgároknak a száma, a kik még ma is internálva vannak az ellenséges országokból és a kik valamennyien tanui napról-napra annak, hogy ellenségeink mennyire semmibe veszik a nemzetközi jog legemibb rendelkezéseit. Kétségkívül elkerülhetetlen, hogy olyan hatalmas seregek tömegében, mint a melyek a háborúban résztvesznek, ne történjenek nemzetközi jogellenes cselekedetek. De elszomorító és felháborító

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczy szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tűnélküli pathafonok. — Világhírű tús gramfonok. — Újra ujdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

ha ezek az esetek olyan tömegesen történnek, mint a monarchia ellenség-megszállta részein és ha annak az államnak a csapatai és hatásai követik el a legtöbb jogellenes cselekedetet, a melyeknek égisze alatt megreformálták és kiépítették a hadijogot a hágai konferenciákon. — A gyűjtemény, a mely szenzációsan érdekes adatokat tartalmaz, négy részre oszlik. A két első rész arról az elbánásról szolgáltat bizonyítékokat, a melyben Magyarország és Ausztria diplomáciai és konzulátusi funkcionáriusai részesültek az ellenséges államok hatásai részéről. A harmadik rész azokról a jogtalanságokról számol be, a melyeket a magyar és osztrák állampolgárokkal követtek el az ellenséges államokban, végül a negyedik rész a hadijogon ejtett sérelmekről szól.

A hivatalos iratok sorát anconai főkonzulunk levele kezdi meg, a melyet báró Buriánhoz intézett 1915 május 27-én Zürichből. A főkonzult május 24-én hajnali öt órakor elfogták az olaszok. Még pattogtak az olasz gépfegyverek, a melyek az osztrák-magyar repülőket akarták elűzni, a mikor kopogtattak a főkonzul hálószobájának ajtaján és belépett egy rendőrbiztos egy olasz carabinieri-századosal és több katonával.

— Konzul ur, — mondta a rendőrbiztos — az Ön nemzete nyílt városra tüzelt, ezért tuszul viszem Önt magammal.

A rendeletet a prefektus adta ki. Katonák feltüzött szuronyal a prefekturára kísérték a konzult, a kit a prefektus ezekkel a szavakkal fogadott:

— Per bacco, ez nyílt város, tiltakozom a bombázása ellen!

A főkonzul kijelentette, hogy a diplomáciai viszony megszakítása után nincs hatalmában közbelépni. Nemsokára a német konzult is a prefekturára szállították. A prefekturáról a rendőrigazgatóságra szállították a konzulokat, a mely előtt a nép hevesen tüntetett ellenük. Este nyolcz órakor végre autón a pályaudvarra vitték őket, még pedig kerülő uton, nehogy újra rájuk támadjon a csöcselék, mint a hogy a német konzult megtámadták. A konzulokat Piacenzába vitték, a hol csak rendőr kíséretében távozhattak szállodájukból. Wiesler konzulátusi tisztviselőt ugyancsak letartóztatták Anconában, vele még durvábban bántak a carabinieri, úgy, hogy szenvedett sérüléseiről orvosi látletet is vétetett fel. Wieslert megtámadta a nyílt utcán a csöcselék, szidalmazta, sőt tetteleg is inzultálta, mialatt a carabinieri a két kezénél fogva ide-oda ránczigtálták. Mire a kaszárnyához érkeztek, hármezer főnyi tömeg tolongott körülötte. Bent az épületben nekiestek a katonák, ököllet és puskatussal ütötték és egyre kiáltották:

— Gyáva gyilkos!

Hivatalos jelentés számol be arról, hogy a valonai császári és királyi alkonzulátus ügyvivőjét és egész személyzetét kiutasították a városból és hogy Loster századosal, a pétervári nagykövetség irodai tanácsosával milyen megalázó módon bántak el.

Augusztus 7-én reggel indultak el a pályaudvarra a századosék és családja és a mikor automobiljuk befordult a Litejny-prospektre, egy rendőrügynök megparancsolta, hogy állítsák meg a kocsit. Egyben kijelentette, hogy a századost letartóztatták.

Hiábavaló volt minden ellenkezés, a rendőrügynök revolverrel fenyegetődzött és visszadirigálta az automobil a rendőrségre. A százados hivatkozott arra, hogy az osztrák-magyar alattvalók most már az amerikai nagykövetség védelme alatt állanak, de azt válaszolták neki, hogy tudják róla, hogy kém és nem engedhetik szabadon. Azután levetkőztették, kikutatták őket, és elvették

a holmijuk nagy részét. Azután átvezették őket az ochranára, itt újra megvizsgálták, majd pedig lefényképezték őket a gonosztevők albuma számára. Még ujjlenyomatot is vettek tőlük. A százados feleségét a pétervári női börtönbe szállították, a hol egy három méter hosszú és két méter széles cellába helyezték el s úgy bántak vele, mint egy gonosztevővel. Naponta csak ötven, később már csak harminczöt perczig sétálhatott a fogház udvarán és az élelmezése is rossz volt.

Magát a századost azonban közös cellában helyezték el, több német konzullal együtt, s ebben a helyiségben néhány nap mulva annyi rabot helyeztek el, hogy még a padlón sem volt már fekhely a számukra.

A negyedik éjjel átszállították a századost a Péter-Pál erődbe, itt egy földszinti kazamatában helyezték el és teljesen levetkőztették. Rabruhát kellett magára vennie. Fogsága tizennegyedik napján újra kihallgatta egy tiszt és közölte vele, hogy katonai titok elárulásával vádolják.

December elején ideges fejfájás gyötörte a századost. A hónap végén, 22-ikén a Kresty-fogházba vitték át, két nap mulva pedig ismét egy másik fogházba. Ekkor már hallucinációk gyötörték a századost.

Ez alatt az egész idő alatt nem levelezhetett a feleségével, csak január végén engedték meg, hogy levélben érintkezzenek egymással. Végre február 15-kén szabadon bocsátották őket, de írásbeli nyilatkozatot kellett adniok, hogy három napon belül elutaznak Oroszországból. Loster százados és a felesége, a ki szintén megbetegedett a fogházban, február 18-án utaztak el Pétervárról és márczius 11-én érkeztek Bécsbe.

De a magyar és osztrák állampolgárokkal sem bántak különben az ellenséges államokban.

Möschl Jakab Ferenczet, a bécsi kereskedelmi akadémia tanulóját augusztus 10-ikén letartóztatták Párisban. Egy rendőr fagatni kezdte, majd ököllet a fejére csapott. A tanuló elvágódott és a mikor felkelt, meg akarta nézni, hányas száma van a rendőrnek. Erre a rendőr nekiesett és addig verte, a mig a tanuló orrán, száján megindult a vér. Möschl elvitték a Consiersgeriebe, elvették a pénzét, az óráját és a leveleit, és két apaccsal bezárták egy cellába. Tizenegy nap mulva Rodeszba szállították vasuton és három nap, három éjszaka egy falatot sem adtak neki enni. Azután étlenszomjan masiroztak négy kilométert, mig St. Pierrebe értek. Itt egy kolostorban szállásolták el őket. Itt raboskodott a tanuló egészen november 25-ig ekkor végre hazaengedték. Izületi csúzzal és szívhajjal érkezett meg Bécsbe.

Hasonló bánásmódban részesült az «Iris» nevű osztrák gőzös parancsnoka és legénysége Oroszországban s így bántak Algirban is az internáltakkal.

A hadijog ellen elkövetett sérelmek sorozatát Olaszország azzal kezdte meg, hogy jogellenesen deklarálta a blokádot a monarchia és Albánia partvidékére vonatkozólag. 1915 július 6-ikán a nemzetközi jog szabályai ellenére ágyútűz alá vették az olaszok a határszéli Lusren helységet. Július 9-én háromszáz friauli lakos eltávozott szülővárosából az olasz katonák elől. Az olaszok ugyanis letartóztatták a község lelkészét és polgármesterét, az utóbbit kényszerítették, halálbüntetéssel való fenyegetéssel, hogy tüzze ki az olasz trikolórt. A papot és a polgármestert husz polgárral együtt Udinébe vitték. Az ellenszergülőket bajonettel és puskatussal fenytették meg. Az asszonyokkal erőszakoskodtak.

Július 12-én egy egészségügyi járőrünkre lövöldöztek az olaszok a Marmoleta-szakadéknál. Idersko közelében hatvanhat földmunkást sorba állították az olaszok

és minden tizediket agyonlőtték. Még csak nem is indokolták meg a cselekedetüket. Szeptember 24-ikén visszaéltek a svájci lobogóval azok az olasz hadihajók, a melyek a Giuseppe Garibaldi segítségére siettek. Szeptember 28-án is fosztogattak és kegyetlenkedtek az olaszok a megszállt osztrák területen. A görzi vöröskeresztes kórházat ismételtelen lőtték és a hadifoglyokkal szemben is méltatlan bánásmódot tanusítottak.

De sokkal nagyobb az oroszok bűnlistája. Az új vöröskönyv csaknem hetven esetről számol be s e hetven eset legnagyobb része az orosz dum-dum golyók rettenetes hatásáról szól. Van olyan jelentés, a mely arról számol be, hogy az orosz katonák osztrák-magyar egyenruhát használtak, több jelentés szól a kozákok gyújtogatásáról, gyilkosságairól, — így a sanoki kerületben Srogov Dolnyban kegyetlenül meggyilkoltak egy öreg házaspárt.

A férjnek, egy kilenczven éves öreg embernek, elvágták a nyakát, hetvenéves feleségének szétzúzták a fejét. A leányuk az ablakon keresztül megmenekült. Még attól sem rettentek vissza az oroszok, hogy súlyosan sebesült katonáinkat kifosztják és bántalmazzák. Lelkészekkel és nőekkel szemben sem viselkedtek különben és az osztrák-magyar foglyokat erődítési munkálatokra is felhasználták Cholno mellett. A ki megtagadta a munka elvégzését, azt agyonlőtték. Október 18-ikán Josefinában Ravaruska kerületben felgyújtottak egy vöröskereszttel megjelölt házat. E házban levő sebesült katonáink ott veszték a tűzben.

A vörös könyv végül több esetet sorol fel a szerb katonák kegyetlenkedéseiről.

KÉPEINKHEZ.

Milyen állapotban került Görz az olaszok kezére.

Egyik közeli számunkban megemlékeztünk már róla, hogy hadiszerecsénk egy időre hűtlenné válván, több mint egy év óta tartó dicső harcok után fel kellett adnunk Görz városát. A jelen számunkban egyidejűleg közreadott képek eléghé élethűen illusztrálják, hogy milyen állapotban került Görz az ellenség kezére. Nem gunyképen mondjuk ezt. Mert hiszen, ha egy város az ellenség kezére kerül, akár teljesen sértetlenül, akár lerombolva, egyformán veszteség az. Görz pedig történelmi nevezetességű nagyon régi város, s ennél fogva, valamint a hozzáfűződő örökbecsű emlékeknél és szép fekvésénél fogva is, valóságos gyöngye volt Ausztria eme természeti szépségekben és történelmi emlékekben felelte gazdag területének.

A háborús viszonyok pusztító viharát azonban Görz sem kerülhette el. Sőt éppen az utjába esett a mítsem kimélő viharak. Ugy látszik, hogy az osztrák-olasz határnak hóborított Alpesekkel szegélyezett részein éppen a Görz tájékán elterülő Isonzo völgye a legkönnyebben járható és nagyobb csapatok felfejlődésére a legalkalmasabb terület és mert innen lehet leghamarabb megközelíteni az Adriai tenger — az olaszok által

oly sokat emlegetett mare nostro — partjait, ez okból erőszakolta több mint egy éven át az olasz hadvezetőség frontunk áttörését s ez okból indított ötízben elkeseredett offenzívát a görzi hídfő és az ennek folytatását képező doberdói fensik ellen, miközben afeletti dühében, hogy offenzíváival mindannyiszor kudarcot vallott, messzehordó nehéz ágyúival — ugyszólván — teljesen rommá lövette ez ősi várost.

Tervük végre is sikerült. Most már — úgy is mondhatjuk — még az övök Görz. Tulságosan ugyan nem örülhetnek neki, mert temérdek vér és anyagi áldozatba került és így is csak a romjait nyerhették el. És még nem is tudhatják, mit hoz a jövő. Övök marad-e vagy ők is elveszítik. Még nem hagyták messze maguk mögött és hadseregünk még nincs megtörve, sőt hősiiesen állja az olaszok további eredménytelen támadásait. A hadiszerecsen pedig — tudják ők is tapasztalatból — nagyon szeszélyes.

HIREK.

Adományok. A jászberényi örs 30 korona 22 fillért juttatott hozzánk, a vak katonák céljaira. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Gyászhir. Egy régi érdemes altiszti tagja intézményünknek költözött el szeptember hó 8-án az élők sorából. Pál Ignác nyugállományú járásörmester halt el Ujpesten életének 60-ik évében. Pál járásörmester, aki már a testület megszületésekor annak tagja volt, a III. kerület felállításakor Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok megyékben nagy érdemeket szerzett a közbiztonsági állapotok helyrehozatala körül. Huszonhét évi csendőrségi szolgálat után fizikuma annyira felmorzsolódott, egészsége annyira megromlott, hogy nyugalomba kellett vonulnia. Egészsége folytonosan hanyatlott, míg végre a halál megváltotta őt kinos szenvedéseitől, hátrahagyva özvegyét, három fiut és négy leánygyermeket. Temetése szeptember hó 9-én délután négy órakor ment végbe az ujpesti református temetőben, bajtársainak részvétele mellett.

Egy fogoly öngyilkossága. A kenderesi örs augusztus hó 28-án, hadifogolyozóktetés ügyében nyomozva, Kónya Mária 27 éves hajadont őrizetbe vette és a kenderesi községi fogdába zárta. Kónya Mária a fogdában, ruhájából készített kötélén, a fogda ajtószarkára felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már kiszivedett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy híres csatahely. Sokszor olvashatjuk a harctéri jelentésekben a Verdun körüli harcokban a «Mort Homme» elnevezést, a melyen egy három csúcsu magaslatot értenek s a németek «Todter Mann» (holt ember) névvel jelölnék. Eleinte arra gondoltak, hogy ez a magaslat valamely régi temetőtől kapta a nevét; csak hogy ezt a magyarázatot mi sem támogatja. Most azután egy francia nyelvész elfogadhatóbb magyarázatát adja ennek a különösen hangzó elnevezésnek. E szerint valaha egy híres szilfa (franciául: orme) állott

HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziesen javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Cso-daerős, tiszta hangu **TÁROGATÓ** ös-

régi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, cziterák stb. Hurok. Javitásijműterem stb.

azon a magaslaton, a mely azután elpusztult. Nos, a Mort Orme (holt szilfa) szóból az ardennek népe Mort Ome tájszót csinált, mert tudni való, hogy az ardennek-lakók a szavakból gyakran kihagyják az r betűt. Így lett azután a Mort Ormeből lassankint M ort Homme, a mely elnevezés később átment a hivatalos használatba is.

A háborús próféták veszedelme. Nagy veszedelem fenyegeti a háborús prófétákat és a jövőmondókat, a kik most jól élnek a francziák babonáiból. Párisi tudósítás szerint Franciaországban érélyes mozgalom indult meg a modern varázslók szélhámosságainak megszüntetése érdekében. A mozgalmat a tudományos világ indította meg. A mágusok azonban alig örülnek a népfelvilágosító akciónak és ezzel magyarázható meg az az érdekes eset, a mely a minap történt egy előadásban, a melyet Dickson tanár, a párisi tudóstársaság tagja tartott a jövőmondók ellen. A magnetikusok, az alvajárók, a kártyavetők és másfajta szemfényvesztők, a kik tudomást szereztek az ellenük irányuló előadásról, az érdekükben megsértett üzletemberek módjára összegyülekeztek és összeesküvést szűttek és együtt vonultak fel az előadásra. Az összeesküvésnek azonban csakhamar véget vetettek a rendőrség emberei, a kik sorjában letartóztatták és átkísérték a törvényszék fogházába a szép számmal egybegyűlt «művészeket.»

A kimerültek álma. Egy amerikai orvos, dr. Crile érdekes megfigyeléseket tett a francia fronton arról a testi és szellemi kimerülésről, a mely a katonáknál gyakran jelentkezik. Megerőltető visszavonulásoknál, a melyeknél a német üldözés szabályozza a tempót, a francia katonák egyre inkább érezték az álom hiányát, de ezt a problémát egészen különös módon oldották meg: mentközben elaludtak. Rövid megállásoknál mélyebb volt az álom, de nem ébredtek fel, mikor indulniok kellett és aludtak, mikor vizen és sáron kellett átverődniök, mikor éheztek és mikor megsebesültek, akkor is ott volt szemükön az álom. Némelyik katona vízbe esett, másik álmában mély árokba zuhant, ezek elvesztek, vagy hadifogságba jutottak. A tüzekek, a kik lovaikon aludtak, álmukban elvesztették a sapkájukat. Az amerikai különítmény egyik orvosa, egy francia város iskolájában lévő kórház látogatásánál tapasztalta, milyen mély az ilyen katona álma. Halálos csönd volt, a mikor belépett a kórház termébe. A padlóra vetett szalmán mindenfelé nehéz sebesültek feküdtek, de egyetlen sóhajtás, egy panaszos szó sem hallatszott, mert valamennyien mély álomba merültek. Az orvos szólt hozzájuk s egyik sem felelt. A háború fáradságai nehezebbek voltak, mint a sebek okozta fájdalmak. Előbb azokat akarta a katonák szervezete kipihenni.

Hasznos protekció. A világháború sok furcsa véletlene közé tartozik ez az eset is. Abarbanell Róbert budapesti származású önkéntes orosz hadifogságba jutott. Édes apja, a ki Budapesten él, nagy nyugtalanságban volt a fia miatt, mert sok rosszat hallott Oroszországban lévő katonáink sorsáról. Az apai szív azonban találekony és az idősebbik Abarbanellnek eszébe jutott, hogy valamelyik ősük Spanyolország miniszterelnöke volt még abban az időben, mikor a zsidók ott nemesak a legkiválóbb spanyol költők, tudósok, filozófusok, csillagászok és matematikusok sorába tartoztak, hanem politikailag is előkelő szerepet vittek. Ez így volt 1492-ig, mikor Katolikus Ferdinánd híres ediktuma kiűzte a zsidókat Spanyolországból. A budapesti Abarbanellnek mindez eszébe jutott, de eszébe jutott az is, hogy a har-

mincnyolczadik gyalogezred, a melyben a fia szolgált, a jelenleg uralkodó spanyol királynak, XIII. Alfonzknak nevét viseli. Az ezred tulajdonosához, XIII. Alfonzhoz levelet irt Abarbanell és arra kérte a «legkatholikusabb» királyt (a hogy a spanyol királyok történelmi czíme is hangzik), hogy legmagasabb befolyását érvényesítse a fogságban lévő Abarbanell Róbert érdekében. Kérvényében az apa arra is hivatkozott, hogy ősük, Abarbanell Izsák, valamikor spanyol miniszterelnök volt és Spanyolországnak, meg a dinasztianak nagy szolgálatokat tett. Ugy hallatszik, hogy a kérvénynek meg volt a maga hatása. Abarbanell azóta értesítést kapott a fiától, hogy a sorsa orosz hadifogságban most sokkal jobbra fordult.

Az alkohol és a háború. Az alkoholizmus ellen való küzdelemre alakult nemzetközi szövetség svájci központja, mint Baselből jelentik, a következőket hozza nyilvánosságra: Az orosz alkohol- és a francia abszint tilalom, valamint az alkoholelleses német mozgalmon kívül Anglia is fontos lépéseket tett Lloyd George javaslatára az alkoholfogyasztás korlátozására. Egy állami ellenőrző bizottság alakult, a mely a municziógyárak vidékére terjeszti ki működését. Mivel azonban a brit királyságnak csaknem minden részében vannak municziógyárak, a bizottság hatalma körülbelül harmincz millió lakosság által benépesített területre terjed ki. Ezen a területen a korcsmák és italmérők csak délben két és fél és este három óra hosszáig lehetnek nyitva. Ez az intézkedés nagy eredményekkel járt, mert a gyárak munkaképessége növekedett, a nép jóléte megjavult s a bűnesetek száma lényegesen csökkent. Londonban 1914 márcziusában 1301 embert tartóztattak le részegségért 1916 márcziusában pedig csak 579-et; Liverpoolban 1914 márcziusában 236-ot, 1916 márcziusában pedig csak 118-at.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Szepesi csendőr. A kérdés illetékes helyen gondoskodás tárgyát képezi és elintézés alatt áll. Eredményéről most még nincs módunkban felvilágosítást adni.

Debreczen. Nézetünk szerint igen.

Kövesd B. 1888. A segély odaitélése a közigazgatási hatóság ügykörébe tartozik. Ha annak határozatát sérelmesnek tartja, jogorvoslatért a honvédelmi miniszter úrhoz folyamodhat.

Hortobágyi. A rendelet 1915 márczius 31-én 186030/4—1914. szám alatt, valamennyi honvéd kiegészítő parancsnokságnak adatott ki.

S. D. Forduljon az ottani állami anyakönyvezetőhöz aki díjtalan felvilágosítással szolgál.

68. létszám. Olvassa el a II. Szolgálati utasítás 29 §-át.

Meszáros Örm. A koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa az alapítvány kamatjövödelméhez képest sorrendben napi 32 fillér jelvénypótdíjban részesülhet, amely pótdíjat az adományozás napjától kezdve mindaddig élvezi, míg a csendőrségnél ténylegesen szolgál.

S. I. A szükséges megállapításokat nem áll módunkban fogatosítani.

Sz. J. táb. posta 63 sz. Utmesteri állások betöltése a háború alatt szünetel.

K. M. Olvassa el a Laktanya szabályok 11. §-ának 106. és 107. pontjait.

Jász kun. Szolgálati ügy.

Határszél 7—8. 1. és 2. Szolgálati ügy. 3. Mindkét esetben a tényleges szolgálatban eltöltött idő számít.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben díjmentesen adományozni méltóztatott:

postupiczi Kostka Pál cs. és kir. vezérőrnagynak az altábornagyi czimet és jelleget.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés ujólag tudtul adassék: az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréseül:

jalsovai Jasloviczky András, a 20. népfelkelő gyalogezrednél beosztott VI. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott:

Suba Lajos, VIII. számú csendőrkerületbeli számtanácsosnak, saját kérelmére a nyugállományba való helyezését.

A nyugállományba helyezés napja: 1916. évi szeptember hó 1-je. Lakhely: Szeged.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott paranesnokság által:

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Kardos István,

Czechmeister Mihály és

Cziczikai Antal csendőr cz. őrmestereknek, valamint

Pálfi György csendőr őrmesternek, a VI. sz. csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Heindrich Géza csendőrnek, beosztva a cs. és kir. 60. gyalogezredben.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Papp Lehel, II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Baja.

Vittnyédy István, VI. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen» hat hó tartamára.

Választott lakhelye: Győr.

Fodor Imre IV. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Gölniczbánya.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Erdős Lajos, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Kustos Imre, Madácsy Lajos, Szigethi Lajos és Asbóth Imre, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Pál Imre, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Etsék György és Zalányi Dániel, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköttése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5¹/₂% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi április hó 26-ával:

Zsitnyán Mihály, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 29-ével:

Vida Mihály és Németh János, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 15-ével:

Hotye Péter IV. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 16-ával:

Bódi Sándor, Váradi János, Balogh József, Barczán Péter, Csatári József, Edelenyi Ferencz, Krimpel Ignác, Pergely József, Petró Mihály, Lupsa Dániel, Varhanyovszki Péter Pál, Kohutics Tivadar, Sturza László és Buzás János, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Izeli József, Kiripolszky Ágoston, Herszényi Ferencz és Figyáz István, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mike József csendőr cz. őrmester 5 darab, Filiszár István, Berei Lajos és Szabó Sándor I. őrsvezető cz. őrmesterek, Bereczki András, Bor Pál, Fodor Illés csendőr cz. őrmesterek és Katona Mihály csendőr 4—4 darab, Galambos Márton járásőrmester, Gross Hermann őrmester, Ferencz Boldizsár, Lajtós Dénes, Balogh József, Józsa Lajos, Kuszura Ferencz, Bondár Balázs, Szücs Pál és Gál Sámuel csendőr cz. őrmesterek 3—3 darab, végül Kucsera János őrsv. cz. őrmester, Szabó József IV., Végh József, Pádár Imre, Ábrahám János

és Oláh János csendőr cz. őrmesterek, 2—2 darab aranyból álló jutalomdíjban.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttattak:

Gábor Venczel, Baranyi Pál, Pap András, Csik András, Kiss József, Tar János, Ecsi Vendel, Megyesi Kálmán, Borsodi Kálmán és Kurucz Pál, V. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Drejnovszki Ádám őrmester, Rottan Bertával, 1916. évi augusztus hó 12-én, Nadrágon;

Lovász Pál csendőr cz. őrmester, Makov Hildegard Jozefával, 1916. évi augusztus hó 27-én Nándorhegyen;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Elek csendőr cz. őrmester, Tóth Ágnessel, 1916. évi augusztus hó 31-én Zselizen.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuhája 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre küldjék.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.